

6.4.2022

Hur omvandla odlingsintresse till ekologiska bär?

Tero Tolvanen
Sakkunnig inom ekologisk växtproduktion
ProAgria Pohjois-Karjala och Etelä-Savo

Inom den konventionella odlingen är man även intresserad av ekologiska jordgubbar.

Man frågar mig flera gånger per år om min åsikt om att starta en ekologisk bärodling. Av de intresserade frågar jag genast hur de har tänker sälja sina bär? Det vanligaste svaret är direktförsäljning från gården och Pakkasmarja (företag som säljer frysprodukter av inhemska bär). Det här två torde även vara de vanligaste vägarna för ekologiska bär till slutanvändarna.

Vi behöver flera distributionsvägar ifall vi vill öka den ekologiska bärarealen eller snarare ifall vi vill öka bär mängden. De aktiva ekologiska konsumenterna hämtar sina bär direkt från gårdarna. För impulsköpare finns det inte att få ekologiska bär. På torg och framför butiker ropas det efter ekologiska bär till och med här i Norra-Karelen, även om det här produceras drygt en fjärdedel av Finlands ekologiska vinbär och 14 % av de ekologiska jordgubbarna.

Jag tror att utbud ökar efterfrågan även vid frysdiskarna och sylthyllorna. Konkurrenterna piggar upp och utbud främjar när allt flera förädlare har tillgång till ekologiska råvaror. Vi håller ett buffertlager av egna ekologiska bär, så att produktutvecklingen inte blir lidande på grund av brist på bär. På vår gård koncentrerar vi oss på att tillfredsställa industrins behov av bär och när produktionen ökar erbjuder vi även ekologiska bär till aktörer som inte ännu har ekologiska produkter på marknaden.

Varför finns det inte mera ekologiska bär till salu?

Ekologisk odling av bär är en krävande och riskfylld gren. Statistiken visar att en medelstor ekologisk jordgubbsodling är en dryg hektar och då finns det årligen under en hektar jordgubbar i skördeålder. Detta betyder att man med en hektarskörd på cirka två ton kan sälja hela produktionen i den egna byn med omnejd.

Inom den konventionella odlingen är man även intresserad av ekologiska jordgubbar. Men intresset har inte omvandlats till bär, eftersom de konventionellt odlade jordgubbarnas pris steg ända till år 2020. Detta har lett till överproduktion som nu leder till ett tryck att pröva på ekologisk odling. Priset på ekologiska jordgubbar har ju varit stabilt trots de årliga växlingarna i skördenivåer.

Marknaden för ekologiska bär är ännu liten, så till och med enskilda stora odlingsförsök gjorda med yrkeskunskap, kan rubba marknaden. Så här kan det gå speciellt ifall man inte på förhand noggrant funderat på marknadskanalerna.

Åtminstone när det gäller vinbär kommer den ekologiska odlingen att minska ifall Finlands CAP-plan går igenom i den formen den har idag. Att överföra bärödling till ekologisk produktion betyder att man i stöd förlorar 340 € per hektar.

När man ser på statistiken har jag nog i onödan varit orolig att marknaderna fylls. Arealerna med ekologisk odling och produktion har ökat långsamt. Det finns så många faktorer som borde gynna en ökning av åtgången på ekologiska bär, så slutligen torde det endast vara fråga om rätt tajmning för att produktionen skall öka. Dessutom behövs produktutveckling. Vad jag förstår så har ingen ännu uppfunnit en bärprodukt som fått marknaden att explodera.